

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Premišljevanje za sedanji čas.

Ezop, grški pisatelj iz 6. stoletja pred Kristusom, je svetovnoznani po svojih basnih. V eni izmed njih pod naslovom »Vodenični človek in zdravnik« pripoveduje naslednje:

»Zdravnik je vprašal vodeničnega bolnika, kako je preстал preteklo noč. »Močno sem se potil«, je odgovoril. »Dobro«, je dejal zdravnik. Drugi dan je zdravnik stavil isto vprašanje in bolnik je odgovoril: »Tresla me je huda mrzlica.« »Tudi dobro«, je menil zdravnik z nasmeškom. Tretji dan je zdravnik zopet vprašal bolnika, kako se počuti, bolnik pa je tožil o velikih bolečinah v spodnjem telesu. »Tudi to je dobro«, je zagotavljal zdravnik. V tem trenutku je prišel prijatelj obiskat bolnika ter ga je vprašal, kako mu gre. »Oh«, tako je vzdihnil bolnik, »prav

dobro mi gre, saj bom po besedah svojega zdravnika umrl od samih dobrot.« Ezop dostavlja ta nauk: »Veliko krivico dela, kdor laže v svojo korist ter druge prevarja s prijetnimi in prikupnimi besedami.«

Naobračba za sedanji čas: Gospodarska in družabna kriza pritiska ljudi in jim kakor vodenična bolezen razkrajja in uničuje gospodarsko in moralno življenje. Vprav sedaj se ponujajo razni zdravniki v tolikem številu, kakor nikdar prej. Ne gre jim za bolnika: za težko trpeče ljudstvo — za lastno korist jim gre. Ne prinašajo zdravila, ker ga nimajo in tudi ne poznajo. Samo vsečne besede prinašajo in prazne obljube. Ko dosežejo, kar hočejo, bo ostal bolnik zopet sam ter postal plen težke bolezni.



V NAŠI DRŽAVI.

Sortiranje srezkih kandidatov.

Predvolitveni čas hiti in z njim se zakonito predpisane priprave bližajo koncu. Državne kandidatne liste morajo biti predložene najpozneje 15 dni pred volitvami kasacijskemu sodišču v Beogradu v potrditev. Izročena lista, naj si še ni potrjena, se ne more več preklicati in tudi ne spreminjati. Čim bolj se bliža ta poslednji rok, tem bolj raste nervoznost v krogih glavnih činiteljev okrog raznih državnih list.

Te kandidatne liste zahtevajo pri sestavljanju, preden se morejo končno predložiti, tako ogromnega dela, da se že tisti, ki so povzročitelji teh zakonskih predpisov, prijemajo za glavo. Vse državne liste se imajo boriti z največjimi težavami. Socialisti tarnajo o ovirah, ki se njim o njih niti sanjalo ne bi bilo, in mnogi črnogledno napovedujejo, da se jim morda sploh ne bo nosrečilo pravočasno sestaviti svojo državno listo. Hodžerova lista je zadelo na velike potežkoče v nekaterih srezih. Ljotičeva lista, kateri bi se pridružili »bojevnik« gg. Fabjančič, dr. Zorc in Kuster, še vedno visi v zraku.

Kar se tiče državne liste g. ministrskega predsednika, poročajo časniki, da je bilo delo, ki ga je bilo treba opraviti po določilih zakona o volitvi narodnih

poslancev, ogromno ter da so ga komaj zmogli, čeprav je bil v ministrstvu za notranje zadeve ustanovljen poseben oddelek za volitve. Jako zamudno je bilo delo s »sortiranjem« srezkih kandidatov, kojih bo ostalo povprečno po 2 za vsak srez.

In baš to »sortiranje« je stvar, ki se je kandidatje najbolj boji. Njihovo bojazen povečuje nesigurnost, po katerem določilo se bo vršilo sortiranje. Kakšne sorte imajo prednost? Katera kakovost bo izbrana, odnosno nagrajena? Kakšna razumska in moralna sposobnost in vrednost se zahteva? Kandidacijski odbori po raznih rezih nimajo pravice sortiranja, marveč samo predlaganja; zato pa so »toplo pozdravljali misel«, da se nosilcu državne liste predloži več kandidacijskih oseb. Tako je bila n. pr. na posvetovanju »razširjenega« volilnega odbora v Konjicah po poročilu časnikov poleg kandidatov g. Jereba in g. Gajšeka »toplo pozdravljena misel«, da se predloži nosilcu nacionalne liste g. Jevtiču še kandidatura g. Seručarja Franca, posestnika iz Konjic, in g. Kotnika Ignaca, posestnika in trgovca iz Vitanja.

Materiala za sortiranje je torej več ko preveč. Izpolnil se bo na tem materialu znani rek: »Veliko poklicanih, pa malo izvoljenih.« Zato pa mnogi nočejo s svojimi kandidaturami povečevati tega materiala, marveč se rajši zadovoljujejo s sigurnimi mesti sortirancev v senatu.

Sortiranje »bojevniških« kandidatov vršijo sedaj delegati posameznih bojevniških skupin. Pravzaprav tega sortiranja ne bi bilo treba, ker je bano-

vinski odbor »Boja« bil enodušnega mišljenja, da bojevnik kot taki ne gre do na volitve. Kljub temu pa so nekateri pod vodstvom g. Fabjančiča ustanovili »glavni bojevniški volilni odbor«, ki se je začel pogajati za mesta na Jevtičevi državni listi. Pogajali so se dolgo z g. ministrom dr. Marušičem, toda pogajanja so padla v vodo. Nato so se spomnili na g. Ljotiča in njegovo opozicijonelno listo, ki bi na njej radi kandidirali nekateri. Proti njim in proti bojevniškemu glasilu »Prelom«, ki je prešel v roke Fabjančičevcev, je ostro nastopil g. Stanko Vidmar. Poslal je posameznim bojevniškim organizacijam pismo, ki jih v njem poziva, da mu pomagajo odstraniti iz vodstva bojevnikov naziranje, ki že ni več čistotno, temveč čisto enostavno teroristično. Podoba je, da se bo »sortiranje« bojevniških kandidatov izvršilo po merilu in obsegu popolnega »izsortiranja«.

Znižanje banovinskih doklad. Finančni minister je izdal s 1. aprilom veljavno odredbo, po kateri se znižajo banovinske doklade. Črtal je takse na motorna vozila in bicikle. Trošarina na premog in na električno silo sta ukinjeni. Trošarine vseh banovin se bodo stekale v skupen fond.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Potovanja rumunskega zunanjega ministra. Zadnjič smo poročali, da je obiskal rumunski zunanji minister Titulescu našega zunanjega ministra Jevtiča v Beogradu in čehoslovaškega dr. Beneša v Bratislavi. Na vožnji preko Dunaja v Pariz je podal Titulescu časnikarjem izjavo, v kateri je povdaril, da je Mala zveza ali antanta v neprestanem stiku z vsemi evropskimi državami in si nikakor ne želi, da bi se razdelila Evropa v dva tabora. O vseh važnih vprašanjih obstoja v Mali antanti popolna jasnost ter soglasje. Za vsak slučaj je pripravljen sklep, ki bo objavljen v danem trenutku. Titulescu je nadaljeval v svoji izjavi, da potuje v Pariz, da se razgovori s francoskimi državniki o vseh važnih vprašanjih. Na povratku iz Pariza se bo pomudil Titulescu dalje časa na Dunaju in bo posetil tudi Moskvo.

Parlamentarne volitve na Madžarskem so se vršile v 174 volilnih okrožjih v nedeljo dne 31. marca. Volitve so bile javne in se je potegovalo za mandate 350 kandidatov.

Zaključek angleško-nemških razgovorov v Berlinu. Angleški zunanji minister Simon in lord Eden sta imela v

Za spomladansko zdravljenje

za čiščenje krvi in pri slabi prehavi uporabljajte znani

PLANINKA-čaj BAHOVEC

Pristen je le, če nosi:

1. zaščitni žig,
2. ime proizvajalca: Apoteka M. Bahovec, Ljubljana,
3. mora biti plombiran.

Torej za spomladansko zdravljenje samo pravi

PLANINKA-čaj BAHOVEC.

Reg. br. 75 od 5/II 1932



Berlinu, kakor smo že poročali, razgovore s Hitlerjem in nemškimi državniki. Ob tej priliki so prišli Nemci na dan z novimi zahtevami, katere bodo predložili Angleži na konferenci zastopnikov Anglije, Italije in Francije v Stresi na Italijanskem. Ta posvetovanja se bodo vršila v sredini aprila. Angleško časopisje je objavilo nove nemške zahteve, katere sicer Nemci na zunanji zanjajo, pa bodo že najbrž resnične in so v glavnem naslednje: 1. Enakost nemških letalskih vojnih sil z angleškimi in francoskimi. 2. Pravico do vojne mornarice v obsegu 400.000 ton. Nemška mornarica bi morala biti še enkrat tako močna, kakor je francoska na podlagi vašingtonske pogodbe. 3. Vzhodna Prusija se naj združi z ostalim pruskim ozemljem po odstranitvi koridorja ali prehoda, ki obstoji med Nemčijo in Poljsko. Sedaj vzhodna meja Nemčije ne sme veljati kot nekaj trajnega. 4. Poprava nemško-čehoslovaške meje ter priključitev po Nemcih naseljenega ozemlja k Nemčiji. 5. Gospodarska spojitve z Avstrijo. Ako bi izpolnile Italija, Angleška in Francija našete nemške zahteve, bi bila Nemčija pripravljena, da se ponovno vrne v Ženevo in podvrže sklepom Društva narodov.

Nova vlada v Belgiji. V Belgiji so dobili po daljši krizi novo vlado, katero je sestavil katolik van Zeeland. V novi vladi je ostalo 7 članov dosedanje vlade. Strankarska opredelitev nove vlade.

de je tale: 6 katoličanov, 4 liberalci in 5 socialistov.

Vlada na Poljskem je odstopila. Ta ostavka je v zvezi s sprejetjem nove ustave. Predsednik republike je sprejel ostavko in je poveril nalogo za sestavo nove vlade Valeriju Slaveku, predsedniku vladnega bloka. Polkovnik Valerij Slavek je sestavil po kratkem posvetovanju vlado. Razen bivšega predsednika vlade so ostali v vladi vsi dosedanji ministri. Nova vlada je bila koj zaprisežena.

Odpislanec Anglije v Moskvi. Odpislanec angleške vlade lord Eden je obiskal dne 28. marca Moskvo, kjer je imel razgovore z diktatorjem Rusije Stalinom in s komisarjem za zunanje zadeve Litvinom. Eden je bil slovesno sprejet in pogoščen.

Odstop vlade na Španskem. Španska Lerrouxova vlada je odstopila dne 29. marca. Vzrok odstopa je nesporazum radi pomilostitve ali usmrtitve na smrt obsojenega socialističnega poslanca Gonzalesa Pene, ki je bil duhovni voditelj lanskega krvavega upora v oktobru. Desnica vlade je zahtevala izvršitev smrtne obsodbe; levica z ministrskim predsednikom je bila za pomilostenje. Tudi predsednik republike se je izjavil za pomilostitev. Nova vlada bo sestavljena sigurno iz strank, ki so bile dozdaj zastopane v vladi.

*



Slike iz Mehike. Nadškof Pasquadias je vztrajno in neustrašeno deloval med verniki. Naenkrat je izginil, in sicer v bližini glavnega mesta Mehike. Organi oblasti so ga zgrabili, odvedli v letalo ter ga odpeljali iz mehiške države v Zedinjene države. V mestu Acapulco je mestni načelnik pozval katoliškega duhovnika, da mu krsti otroka. Po končanem obredu sv. krsta pa ga je dal zapreti, češ, da je izvršil verske obrede brez dovoljenja politične oblasti. Poleg

zaporne kazni je duhovnik moral plačati tudi denarno globo. Škof Orozco iz Gvadalažara je oblastveno izgnan iz države, vendar ni odšel, marveč se skriva, da ga ne morejo zasačiti. V podzemeljskih kletah opravlja božjo službo. Nedavno je v neki kleti posvetil za duhovnike 20 bogoslovcev. Ti junaški mladi duhovniki sedaj vršijo in sicer v največji tajnosti službo božjo. Nositi kajpada ne smejo duhovniške obleke, marveč imajo na sebi kmečko obleko. Tako je tamkaj, kjer imajo framasoni in socialisti prvo in edino besedo v državi.

Tudi pismonoše imajo patrona. Pismonoša prihaja v hišo kot sel veselja ali žalosti, kakršno je pač poročilo, ki

ga prinese. Njegova služba je odgovorna in težavna. Pismonoše pa tudi imajo kot vsak stan svojega patrona. Prav imenitnega patrona imajo, njega namreč, ki je prinesel na svet najradostnejše poročilo, to je sv. nadangel Gabriel. Najprvo je ta nadangel sporočil staremu Cahariju, da bo dobil sina, ki bo izredne kreposti in delavnosti: sv. Janeza Krstnika, ki je pot pripravil Zveličarju. Potem je nadangel sporočil najvažnejšo vest, ki je sploh bila kdaj sporočena človeštvu: včlovečenje Sinu božjega, ki bo porojen iz sv. Device Marije. Kot božji sel je sv. nadangel Gabriel najbolj pripraven, da je patron pismonošev v njihovi težavni službi in na njihovih truda- in nevarnosti-polnih potih. Katoliška cerkev obhaja njegov praznik 24. marca.

Bivši admiral — puščavnik. Francoski pisatelj Edvard Schneider poroča v časnikih, da je na svojem potovanju skozi puščavo v južnem Tunisu (francoska posest v Severni Afriki) našel nekdanjega admirala francoske mornarice Malcora, ki živi že 13 let kot puščavnik v puščavi Sidi Saad. Ko je zapustil svoje visoko mesto, ki ga je zavzemal v zadovoljstvo vseh, se je umaknil v puščavo, da skrbi za sebe in svojo dušo. Francoski pisatelj poroča, da je nekdanji admiral vsled strogega mrtvičenja in ostrega samozatajnega življenja tako suh, da ga je sama kost in koža; samo njegovo oko je svetlo, prežarjeno s svetlobo vere in toplino božje ljubezni.

Romanje na Trsat Za občni zbor Svete vojske, ki bo na Trsatu dne 19. maja, je polovljena voznina s posebnim vlakom zagotovljena. Ob tej priliki bo tudi običajno romanje k Materi božji na Trsat, združeno z izletom po Jadranski morju na otok Krk. Stroški za voznino in romarsko izkaznico znašajo 155 Din (20 Din manj kakor lani). Vodstvo »Svete vojske« pa upa dobiti letos še večje ugodnosti za romanje. Podrobna pojasnila v romarskem listu dobi vsakdo brezplačno, če sporoči svoj naslov upravi lista »Po razjsem svetu«, Ljubljana, Vrazov trg 4.



Osebne vesti.

Vzgojitelj našega mladega kralja Petra II. Kraljevo namestništvo je imenovalo senatorja Jeremijo Živanoviča za vzgojitelja kralja Petra II. Živanovič se je rodil leta 1874 v Vražagnacu v Srbiji. Gimnazijo je končal v Zaječaru. Visoko šolo je dovršil v Beogradu, na Dunaju in v Lipskem na Nemškem. Od leta 1912 do 1914 je bil narodni poslanec, zatem je bil pa postavljen za načelnika v prosvetnem ministrstvu. Od leta 1920 je bil profesor na višji vzgojni šoli v Beogradu. Živanovič je bil pozneje imenovan za bana moravske banovine in je bil na tem položaju dalje časa, nato pa je bil upokojen. Bil je tudi član senat. kraljevine Jugoslavije.

G. župnik Franc Hurt †. Na Muti je umrl dne 26. marca t. l. dopoldne ta-